

1. Klett konference
učitelů ruštiny

HRAJME SI, UČME SE v hodinách ruského jazyka

Mgr. Jana Géringová

HRAJME SI, UČME SE

v hodinách ruského jazyka

aneb „Kdo si hraje, nezlobí a ještě se zároveň rychleji a efektivněji učí.“

Vážení učitelé,

držíte v rukou výukový materiál, který obsahuje soubor jazykových her, které slouží k procvičení jazykových dovedností a prostředků, jsou jednoduché na přípravu a vhodné pro žáky různých jazykových úrovní.

Materiál byl vytvořen pro vystoupení na 1. Klett konferenci učitelů ruštiny. Na následujících řádcích naleznete důvody, proč hry do výuky ruského jazyka zařazovat a v závěru několik typů, které Vám usnadní výběr, přípravu a realizaci her ve výuce.

Hry jsou zábavné aktivity, které by měly být součástí každé výuky nejen cizích jazyků. Vysvětlování důvodů, proč tomu tak je by nám zabralo několik stránek. Uvedeme tedy výčet těch nedůležitějších, které Vás přesvědčí k používání hry jako učební metody.

1. Žák se učí v průběhu hry nové koncepty a nahlíží na věc **z jiné perspektivy**.
2. Tím, že je při hrách kladen **důraz na plynulost** vyjádření a ne na gramatickou přesnost, žáci ztrácí zábrany v komunikaci v cizím jazyce a vnímá ho jako něco zcela přirozeného.
3. Jelikož se při hře projevují nejen jazykové dovednosti žáků, umožňuje hra spolupráci žáků **různých jazykových úrovní** a rozvoj znalostí i **méně nadaných jedinců**.
4. V rámci skupiny si studenti mohou rozdělit funkce, úkoly a role tak, aby byl splněn cíl hry a zároveň každý zažil **pocit úspěchu**.
5. Pozitivní emoce a prožitky ze hry u žáků podporují **vnitřní motivaci**, a proto je hra jako učební metoda velmi **efektivní**.

© 2017 Klett nakladatelství, s. r. o.

© 2017 Mgr. Jana Géringová

Všechna práva vyhrazena

Redakce: Mgr. Jana Leštinová

Grafická úprava a sazba: Krista Nováková

Použitý obrazový materiál: Shutterstock.com

Samostatně neprodejné

Proč byste měli hry do výuky zařazovat, již víte a nyní přejdeme k praktickým radám, které byste měli mít při výběru, přípravě, realizaci a evaluaci jazykové hry na paměti:

1. Zamyslete se nad tím, čeho chcete hrou docílit a jakou dovednost chcete procvičovat.
2. Zvažte jazykovou úroveň a potřeby žáků.
3. Mějte na paměti čas na přípravu a realizaci hry včetně zhodnocení.
4. Promyslete zařazení hry do určité části hodiny a vyhradte si dostatek času na aktivitu.
5. Seznamte se dokonale s pravidly.
6. Připravte si všechny potřebné pomůcky.
7. Uvedte aktivitu poutavě.
8. Vysvětlete pravidla žákům jasně a srozumitelně.
9. Ujistěte se, že žáci Vaše instrukce chápou.
10. Do průběhu hry zasahujte jen minimálně.
11. Na konci zhodnoťte práci žáků a nechte žáky vyjádřit svůj názor na aktivitu.

A nyní neztrácejte čas a pojďte si hrát.

PŘEJEME VÁM I ŽÁKŮM PŘÍJEMNOU ZÁBAVU.

Autorka

HRY NA SLOVNÍ ZÁSObU

Název	Strana	Čas	Pomůcky
1. Plácačky	5	15 minut	2 plácačky na mouchy
2. Horká brambora	5	5–10 minut	brambor, plastová brambora
3. Bomba	6	10–15 minut	kuchyňská minutka
4. Lepíky	6	15 minut	barevné lepíky
5. Míček	7	10 minut	malý gumový míček – overball
6. Hra s písmeny	7	5 minut	–

HRY NA GRAMATIKU

Název	Strana	Čas	Pomůcky
1. Šlápoty	8	10 minut	barevné šlápoty – zalaminované, lihový fix
2. Kartičky aneb kdo je rychlejší?	8	10 minut	kartičky se slovy
3. Tři slova	9	30 minut	–
4. Časování sloves	9	10 minut	hrací kostky, kartičky se slovesy, hrací plán, figurky
5. Káča	10	15 minut	zalaminované pětiúhelníky či šestiúhelníky, párátko

KONVERZAČNÍ HRY

Název	Strana	Čas	Pomůcky
1. Pavučina	10	15 minut	klubíčko
2. Hádání země, města	11	20–30 minut	kartičky s názvy zemí nebo měst, obrázky
3. Tetin kufřík	11	10–15 minut	–

HRY NA SLOVNÍ ZÁSObU

1. Plácačky

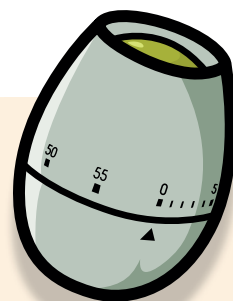
- Cíl:** procvičení slovní zásoby či gramatických jevů
- Čas:** 15 minut
- Pomůcky:** 2 plácačky na mouchy, slovíčka či gramatika na procvičení
- Postup:** Učitel rozdělí třídu do dvojic nebo týmů. Žáci postupně chodí k tabuli, kde je po celé šíři rozmístěna slovní zásoba či gramatika, kterou probíráme. Úkolem žáků je najít co nejrychleji učitelem vyřčené slovo. Kdo první na slovo plácne, získává bod (Opakujeme např. 5× u každé dvojice).

2. Horká brambora

- Cíl:** procvičení slovní zásoby
- Čas:** 5–10 minut
- Pomůcky:** skutečná nebo plastová brambora
- Postup:** Žáky rozdělíme do dvou družstev, každé má brambor. Vyučující říká slovíčko česky, žáci odpovídají rusky. Pokud žák slovíčko neví nebo ho řekne špatně a drží v ruce bramboru, vypadává ze hry. Brambora se posouvá dál.

3. Bomba

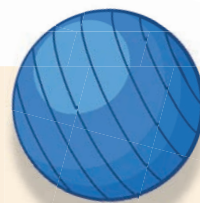
- Cíl:** procvičení slovní zásoby
- Čas:** 10–15 minut
- Pomůcky:** kuchyňská minutka
- Postup:** Žáci sedí v kruhu, kuchyňská minutka představuje bombu. Vyučující určí téma k opakování slovní zásoby, např. zvířata, město apod. Bomba koluje v kruhu, každý, kdo ji drží, musí říct slovíčko k danému tématu. Ze hry vypadává žák, kterému bomba zazvoní v ruce. Tato hra nutí k rychlým reakcím, usnadňuje přechod do cizojazyčného prostředí. Variantou je tvorba slovních spojení nebo celých vět.

4. Lepíky

- Cíl:** opakování slovní zásoby
- Čas:** 15 minut
- Pomůcky:** barevné lepíky
- Postup:** Učitel rozdělí žáky do skupin, ideálně pětičlenných, každá skupina dostane lepíky jiné barvy. Všechny skupiny mají stejný úkol – polepit během 5–8 minut co nejvíce věcí ve třídě lepíky – slovo na lepíku musí být správně napsané. Pokud je již nějaký předmět jinou skupinou označen, nesmí být pojmenován znovu. Vyhrává tým, který umístil nejvíce správně popsaných lepíků. Varianta: Při opakování částí lidského těla skupina polepuje svého spolužáka. Stejnou aktivitu je možné použít při opakování slovní zásoby na téma „oblečení“.

5. Míček

- ☉ **Cíl:** procvičování a opakování slovní zásoby
- ☉ **Čas:** 10 minut
- ☉ **Pomůcky:** malý gumový míček – overball
- ☉ **Postup:** Žáci při této hře musí dávat pozor – nikdy neví, komu učitel míček hodí. Vyučující řekne slovíčko česky, hodí míček vybranému žákovi, ten slovíčko řekne v ruštině. Pokud neví, vrátí míček učiteli. Takto postupujeme při procvičování. Při opakování je postup následující. Pokud žák slovíčko neví, vrátí míček a vypadává ze hry. Vítězem je ten, kdo ovládá nejvíce slovíček.

6. Hra s písmeny

- ☉ **Cíl:** opakování a procvičování písmen a slov
- ☉ **Čas:** 5 minut
- ☉ **Pomůcky:** žádné
- ☉ **Postup:** Učitel napíše na tabuli písmena, žáci se z nich snaží vytvořit co nejvíce slov. Vyhrává ten, kdo správně sestavil a napsal nejvíce slov.

HRY NA GRAMATIKU

1. Šlápoty

- Cíl:** procvičování stavby věty
- Čas:** 10 minut
- Pomůcky:** barevné šlápoty – zalaminované, lihový fix
- Postup:** Na šlápoty napíše vyučující slova a rozmístí je na podlahu. Žáci šlapou po šlapkách a tvoří různé věty. Tato hra je vhodná nejen k procvičení stavby vět, ale i k procvičení spojení s předložkou apod.

2. Kartičky aneb kdo je rychlejší?

- Cíl:** procvičení vět, složení vět
- Čas:** 10 minut
- Pomůcky:** kartičky se slovy
- Postup:** Po třídě jsou rozmístěny kartičky se slovy. Učitel žáky rozdělí na dvě družstva, vždy jeden žák z družstva musí najít jedno slovo a přinést ho ostatním. Na tuto činnost mají vymezen určitý čas. Z posbíraných slov tvoří žáci věty. Vyhrává ten tým, který poskládá nejvíce smysluplných a správných vět.

3. Tři slova

- Cíl:** psaní, pravopis
- Čas:** 30 minut – časově náročnější, vhodné pro 9. třídu
- Pomůcky:** žádné
- Postup:** Každý žák si napíše libovolné trojciferné číslo, žádná číslice se v něm nesmí opakovat. Poté žáci vymyslí 10 různých nebo tematicky vymezených slov, která učitel napíše pod sebe na tabuli a očísluje od 0–9. Na základě trojciferného čísla tak žák získá tři slova. Tato tři slova pak použije v jednoduchém příběhu, který vymyslí a napíše.

Tuto aktivitu může dělat jeden žák, nebo ji můžeme hrát ve dvojicích či skupinách.

4. Časování sloves

- Cíl:** procvičení časování sloves
- Čas:** 10 minut
- Pomůcky:** hrací kostky, kartičky se slovesy, hrací plán, figurky
- Postup:** Vyučující rozdělí žáky do skupin, každá skupina má jednu hrací kostku. Učitel napíše na tabuli význam čísel na kostce. Např. 1 = já, 2 = ty atd. Číslo na kostce tak určí osobu pro časování sloves na kartičkách a zároveň počet polí. Žáci hází kostkou, komu padne nejvyšší číslo 6 – začíná. Podle hracího plánu stoupnou na políčko. Vezmou si kartičku se slovesem a podle hozeného čísla dají sloveso do příslušného tvaru. Pokud udělá žák chybu, vrací se na předchozí políčko. V případě, že žák postoupí na políčko, kde je jiná figurka, tato figurka vypadává a vrací se na začátek. Vyhrává žák, který dojde nejdříve do cíle.

5. Káča

- Cíl:** procvičení slovní zásoby a tvorby vět
- Čas:** cca 15 minut
- Pomůcky:** zalaminované pětiúhelníky či šestiúhelníky úhelníky, párátko (případně bez)
- Postup:** Vyučující rozdělí žáky do skupin, každé skupině dá jednu káču. Žáci točí káčou a vymýšlí slovíčka či věty na písmenko/obrázek, který jim padne na hranu úhelníku.

KONVERZAČNÍ HRY

1. Pavučina

- Cíl:** seznamovací aktivita, procvičování jmen, otázek, pozdravů
- Čas:** 15 minut
- Pomůcky:** klubíčko
- Postup:** Žáci se posadí do kruhu, jeden z nich dostane do ruky klubko provázku. Položí otázku a klubko pošle svému spolužákovi. Ten otázku zodpoví, vytvoří jinou a klubko posílá dál. Postupně se tvoří pavučina.

Při této hře opakujeme pozdravy, jména, otázku «Как тебя зовут?»

2. Hádání země, města

- Cíl:** procvičení reálií, řečové dovednosti reálie, řečové dovednosti
- Čas:** 20–30 minut, vhodné pro žáky 9. třídy (časově náročnější)
- Pomůcky:** kartičky se jmény zemí nebo měst, obrázky (rozstříhané)
- Postup:** Učitel rozdělí žáky do skupin. Žáci si vylosují název země nebo města, nebo dostanou rozstříhaný obrázek, který nejprve musí složit a poznat, o co se jedná. Vybranou zemi, město či obrázek musí popsat, aniž by jakkoli prozradili její název. Popisují podle typických znaků – jídlo, jazyk, zvyky, osobnosti apod.

3. Tetin kufřík

- Cíl:** upevnění slovní zásoby, trénování krátkodobé paměti
- Čas:** 10–15 minut
- Pomůcky:** žádné
- Postup:** «Тётя Мария отдыхает, едет на море. У неё большой чемодан. В чемодан нужно положить...»

Každý žák vždy zopakuje celou předchozí větu, přidá další slovíčko, co si teta zabalí. Kdo udělá chybu, ze hry vypadává. Žáci mohou použít různá slovíčka dle tématu, které určí učitel.

Podívejte se na další tituly vydavatelství Klett s. r. o. pro výuku ruského jazyka:

Výuková řada **Классные друзья**

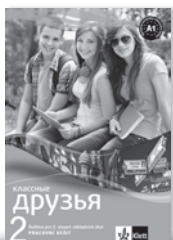
Классные друзья Новые (A1) – učebnice

Классные друзья Новые (A1) – pracovní sešit

Классные друзья 2 (A1) – učebnice

Классные друзья 2 (A1) – pracovní sešit

Классные друзья 3 (A1+) – učebnice

Классные друзья 3 (A1+) – pracovní sešit